

**DYSKUSJA
Z RELATYWIZMEM
PRAWDY**

Rodzicom

Jacek Moroz

**DYSKUSJA
Z RELATYWIZMEM
PRAWDY**

w Szkole Lwowsko-Warszawskiej

Wydawnictwo Naukowe SCHOLAR
Warszawa 2013

Recenzenci: dr hab. prof. USz Arkadiusz Chrudzimski
dr hab. prof. UKW Dariusz Łukasiewicz

Redakcja i korekta: Magdalena Pluta
oraz Jakub Dadlez

Projekt okładki: Katarzyna Juras

Copyright © 2013 by Wydawnictwo Naukowe Scholar, Warszawa

ISBN 978-83-7383-641-9

Publikacja dofinansowana przez Uniwersytet Szczeciński

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Krakowskie Przedmieście 62, 00-322 Warszawa
tel./fax 22 826 59 21, 22 828 95 63, 22 828 93 91
dział handlowy: jak wyżej, w. 105, 108
e-mail: info@scholar.com.pl
<http://www.scholar.com.pl>

Wydanie pierwsze
Skład i łamanie: WN Scholar (*Jerzy Łazarski*)
Druk i oprawa: Wojskowa Drukarnia w Łodzi Spółka z o.o.

Spis treści

Wstęp	7
<i>Rozdział pierwszy</i>	
Ustalenia terminologiczne	13
1.1. Pojęcie i rodzaje relatywizmu.	13
1.2. Relatywizm prawdy.	21
1.3. Szkoła Lwowsko-Warszawska.	27
1.3.1. Pojęcie „Szkoła Lwowsko-Warszawska”	27
1.3.2. Okres lwowski i okres warszawski.	31
1.3.3. Twardowski i jego uczniowie.	36
<i>Rozdział drugi</i>	
Rozprawa z relatywizmem prawdy (Kazimierz Twardowski).	45
2.1. Pojęcie prawdy.	45
2.2. Nośnik prawdziwości.	50
2.3. Krytyka relatywizmu prawdy.	59
2.3.1. Argument analityczny: sąd a powiedzenie.	60
2.3.2. Argument logiczny (z zasady niesprzeczności) i pragmatyczny	68
2.4. Założenia krytyki relatywizmu prawdy	73
2.5. Wartość argumentów Twardowskiego.	76
<i>Rozdział trzeci</i>	
Analiza i odrzucenie relatywizmu prawdy (Maria Kokoszyńska)	88
3.1. Pojęcie relatywizmu prawdy (relatywizm umiarkowany i radykalny)	88
3.2. Źródła relatywizmu prawdy.	92

<i>Rozdział czwarty</i>	
Konwencjonalizm a relatywizm (Ajdukiewicz, Dąmbska)	105
4.1. Radykalny konwencjonalizm Ajdukiewicza.	105
4.2. Konwencjonalizm i relatywizm w ujęciu Izydory Dąmbskiej	112
4.3. Antyrelatywizm Ajdukiewicza.	117
<i>Rozdział piąty</i>	
Spór o odwieczność prawdy (Kotarbiński, Leśniewski, Łukasiewicz).	124
5.1. Warunek istnienia twórczości	125
5.2. Czy odwieczność prawdy wyklucza wszelką twórczość? . .	131
5.3. Odwieczność prawdy a problem determinizmu.	138
5.4. Czy reizm zagraża absolutyzmowi prawdy?.	147
<i>Rozdział szósty</i>	
Prawda zrelatywizowana do języka (Tarski)	161
6.1. Semantyczna definicja prawdy.	161
6.2. Czy Tarski jest relatywistą aletycznym?.	165
<i>Rozdział siódmy</i>	
Operacjonizm i relatywizm (Poznański i Wundheiler).	179
7.1. Operacjonistyczne pojęcie prawdy.	179
7.2. Czy operacjonizm prowadzi do relatywizmu prawdy?	183
<i>Rozdział ósmy</i>	
Wartość argumentów antyrelatywistycznych	
Szkoły Lwowsko-Warszawskiej	190
8.1. Antyrelatywizm Szkoły Lwowsko-Warszawskiej	190
8.2. Relatywizm pojęciowy a absolutyzm prawdy SLW	201
Zakończenie	207
Bibliografia	213